

Open grenzen, eerlijk werk

Onderzoek naar uitbuiting en oneerlijke concurrentie als gevolg van de toestroom van Poolse arbeidskrachten

Voorstellen van de SP tegen verstoring van de arbeidsmarkt en -verhoudingen

Februari 2006

Jan de Wit
Tweede-Kamerlid voor de SP

Inhoud:

Het probleem: uitbuiting en ontwrichting pag. 3

Steekproef bij aannemersbedrijven pag. 6

Meldpunt concurrentievervalsing pag. 8

Voorstellen van de SP..... pag. 24

Enkele veel gebruikte afkortingen

MOE-landen	Midden- en Oost-Europese landen
ZZP-er	zelfstandige zonder personeel
CAO	collectieve arbeidsovereenkomst

Het probleem: uitbuiting en ontwrichting

De aansluiting van acht Midden- en Oost Europese landen (MOE-landen) bij de Europese Unie op 1 mei 2004 heeft geleid tot een grote toename van het aantal mensen uit die landen die hier legaal of illegaal werkt. Nu werken ongeveer 100.000 mensen uit die landen in Nederland, vooral uit Polen.

De werkloosheid in de MOE-landen is hoog. In Polen gemiddeld 20% en in sommige streken zelfs 40%. De lonen zijn er laag. In Polen verdient een internationale vrachtwagenchauffeur gemiddeld 681 euro bruto. Dat is minder dan een bijstandsuitkering bij ons.

Het is dus heel begrijpelijk dat veel mensen uit die landen hun heil zoeken in andere landen van de Europese Unie. Voor de SP zijn deze mensen welkom. Niet welkom is het misbruik dat werkgevers en particulieren maken van de kwetsbare positie van deze mensen. En niet welkom is de oneerlijke concurrentie en verdringing van Nederlandse werknemers en kleine ondernemers.

De huidige toestroom van Oost-Europese werkkrachten leidt tot ontwrichting van de arbeidsmarkt en het ondernemersklimaat: Nederlandse uitzendkrachten worden vervangen door Oost-Europese, kleine ondernemingen en zelfstandigen zonder personeel worden uit de markt geduwd. Het onderzoek dat u nu onder ogen heeft maakt duidelijk dat we het ons niet kunnen veroorloven het op zijn beloop te laten.

Het paarse kabinet Kok 2 had besloten om met de toetreding van MOE-landen geen enkele beperking op te leggen aan de instroom. Het Centraal Plan Bureau berekende in januari 2004 dat er bij een volledig vrij verkeer maximaal 15.000 werknemers en 25.000 seizoenswerkers zouden komen. Het kabinet Balkenende besloot om er maximaal 22.000 toe te laten en beperkingen op te leggen door het toepassen van tewerkstellingsvergunningen.

Dat het er nu al ongeveer 100.000 zijn komt omdat aan zelfstandigen zonder personeel (ZZP) uit de MOE-landen vanwege Europese regels geen beperkingen kunnen worden opgelegd. Ook aan de grote groep mensen in Polen, die van de Duitse regering een Duits paspoort hebben gekregen, kunnen geen beperkingen worden opgelegd. En omdat mensen uit de EU-landen zich vrij kunnen bewegen in Europa is controle op zwart werk moeilijk en is de pakkans laag.

Werkgevers bedenken allerlei constructies waarbij ze opdracht geven aan zelfstandigen zonder personeel, maar in de praktijk werken die vaak als werknemers. Op deze manier wordt geprobeerd de CAO te ontduiken. Vaak zijn de constructies ingewikkeld en lukt het de Sociale Opsporings- en Inlichtingendienst en de Arbeidsinspectie niet om de schijnconstructies te ontrafelen en ontduikers voor de rechter te brengen. Tuinbouwbedrijven verkopen de oogst die nog op het land staat aan een Poolse bedrijf, dat vervolgens in eigen beheer en met eigen personeel de oogst van het land haalt. Internationale vrachtvervoerders openen een vestiging in Polen en rijden met Poolse chauffeurs met Poolse arbeidsvoorwaarden van Rotterdam naar bestemmingen in Europa. In Polen

zijn ongeveer 100 Nederlandse uitzendbureaus en bemiddelaars gevestigd die zich gespecialiseerd hebben in het uitzenden van mensen uit Polen met een Duits paspoort. Niet alleen voor ongeschoold werk maar ook voor timmermannen, loodgieters, stukadoors en elektriciens.

De ontwrichting in het internationale vervoer is zo groot dat de regering verwacht dat binnen 20 jaar geen Nederlandse chauffeurs meer door Europa rijden. In Wassenaar, Bloemendaal en Heemstede struikelt de Arbeidsinspectie over Oost-Europese bouwvakkers die meer dan 10 uur per dag werken en slapen op gipsplaten op de werkplek. De boete voor de opdrachtgever (4000 euro per illegaal werkende) valt in het niet bij de besparing op de bouwkosten. In Den Haag controleren aannemers de panden waarvoor ze een offerte hebben gedaan, maar geen opdracht hebben gekregen. Die werken worden vaak door Oost-Europeanen uitgevoerd aan de hand van hun voorstellen. Het aantal offertes dat tot een opdracht leidt is sterk afgenomen. Faillissementen worden gevreesd.

De regering moet voor mei 2006 aan Europa melden of het systeem van tewerkstellingsvergunningen nog drie jaar wordt voortgezet. Na 2009 kan Nederland volgens Europese afspraken geen belemmeringen meer opleggen, tenzij er sprake is van ernstige ontwrichting en aantasting van de werkgelegenheid. Werkgeversorganisatie VNO-NCW ontkent dat er momenteel sprake is van verdringing op de arbeidsmarkt en pleit ervoor de grenzen zo snel mogelijk wijd open te zetten. Ons onderzoek en de inventarisatie maken echter duidelijk dat dit veel meer consequenties heeft dan de werkgeversvereniging doet geloven.

De economische ontwikkeling in de MOE-landen laat vooruitgang zien. Maar er is niemand die verwacht dat binnen 5 jaar de lonen en arbeidsvoorwaarden in die landen vergelijkbaar zijn met die in Nederland. De drijfveer om in het buitenland werk te zoeken zal voor de inwoners van die landen voorlopig niet verdwijnen.

Als Roemenië en Bulgarije, waar de lonen nog lager zijn dan in Polen, tot de EU mogen toetreden, zal de toestroom naar ons land nog verder toenemen. De uitbuiting van buitenlandse werknemers en de oneerlijke concurrentie zullen meegroeien. Laat staan als de Europese grenzen nog verder worden verlegd. Het is de neoliberale politiek van Brussel die steeds meer landen tot de Europese Unie wil toelaten om lonen, sociale zekerheid en pensioenvoorzieningen onder druk te zetten. Een politiek die werknemers uit arme landen uitspeelt tegen Nederlandse en Europese werknemers. Een politiek die leidt tot ontslagen en het voortduren van werkloosheid en geen toekomst biedt aan jongeren uit het VMBO en andere jongeren die werk zoeken. De extreem lange werktijden, de belabberde huisvesting en de lage lonen voor de arbeiders uit Midden- en Oost-Europa zijn volgens onze maatstaven regelrechte uitbuiting. Uitbuiting die leidt tot verdringing, tot oneerlijke concurrentie.

Brussel is er als de kippen bij als ze concurrentievervalsing denkt te ontdekken door kartelvorming en prijsafspraken. Maar bij de onmogelijke en oneerlijke concurrentie met arbeidsvoorwaarden geven ze niet thuis. Ze willen het juist bevorderen. De SP wil juist deze 'sociale dumping' bestrijden.

Toen Poolse bedrijven bij de Europese Commissie klaagden over de tewerkstellingsvergunning die ze in Nederland moesten aanvragen om hier diensten te verlenen, kregen ze gelijk. Nederland gaat nu tewerkstellingsvergunningen, die vooraf controle mogelijk maakten, vervangen door een 'notificatiesysteem', dat alleen maar controle achteraf mogelijk maakt. Bij "notificatie" meldt de buitenlandse werkgever, waar en hoelang hij met welke mensen in ons land aan het werk gaat. Maar zelfs dat systeem is volgens de EU in strijd met de Europese regels.

De SP is niet tegen mensen uit het oude en nieuwe Europa die hier hun boterham willen verdienen. Maar wel volgens onze arbeidsvoorwaarden, arbeidstijden en arbeidsomstandigheden en beschermd door onze sociale zekerheid.

De SP heeft een lange traditie in de strijd tegen uitbuiting van buitenlandse arbeiders. De maidenspeech in 1994 van Jan Marijnissen ging over uitbuiting van Poolse werknemers in de aspergeteelt in Limburg. Toen dit jaar Poolse arbeiders staakten omdat ze na 10 uur werken niet nog eens drie uur wilden werken, was de SP de enige partij die hen steunde. In die traditie heeft de SP op 8 september 2005 een digitaal meldpunt tegen uitbuiting en oneerlijke concurrentie geopend. Tot 1 januari zijn daar 170 meldingen binnen gekomen. In dit rapport staat een representatieve bloemlezing.

De SP stelt een aantal maatregelen voor om de uitbuiting en oneerlijke concurrentie tegen te gaan. Het zijn redelijke eisen die buitenlanders niet discrimineren en in overeenstemming zijn met de huidige Europese regels voor vrij verkeer van personen. En als Europa die mening niet zou zijn toegedaan, wordt het tijd dat de regels worden aangepast of desnoods verdragen worden opgezegd, omdat die kennelijk ontwrichting, uitbuiting en oneerlijke concurrentie in de hand werken.

Steekproef bij aannemersbedrijven

Eind december 2005 heeft de SP 20 willekeurige aannemers in de regio Den Haag gebeld en gevraagd of, en in welke mate, ze oneerlijke concurrentie ondervinden van Oost-Europeanen. Slechts 2 bedrijven gaven aan er geen last van te ondervinden. De ene omdat hij gespecialiseerd is in de productie en plaatsing van kunststofdakkapellen, de ander omdat hij een vaste trouwe klantenkring heeft die niet zo op de prijs hoeft te letten. Maar liefst 90% zegt oneerlijke concurrentie te ondervinden.

Enkele citaten van aannemers: "Ik moet 29,70 euro per uur in rekening brengen om uit de kosten te komen. Poolse zelfstandigen adverteren voor 12,50 euro per uur. Daar kan ik niet tegen op. En het probleem wordt steeds groter. Ze concurreren onderling ook. Er zijn er inmiddels die zich aanbieden voor 6 tot 9 euro per uur."

"Ik ben door de komst van de Poolse bouwvakker een derde van mijn omzet kwijt geraakt."

"Normaal leiden 8 van de 10 offertes tot een opdracht, nu nog maar twee."

Vrijwel iedereen merkt dat offertes minder vaak tot opdrachten leiden. Sommigen hebben onderzocht waarom de offerte niet tot een opdracht leidt. "Het gaat altijd om de prijs. Als ik wijs op de mogelijke boete wordt er gelachen. Zelfs als de boete betaald zou moeten worden is de klant goedkoper uit."

"Toen ik op bezoek ging stoven Poolse werklieden alle kanten uit. Ze voerden mijn offerte uit."

"Een paar keer heb ik meegemaakt dat ik er bij werd gehaald om fouten te herstellen die door Poolse mensen zijn gemaakt."

"Er komen ook wel klanten terug omdat bij de verbouwing is mis gegaan."

"Je werk wordt ingepikt waar je bij staat, maar je staat machteloos."

"Een keer heb ik melding gemaakt van het vermoeden van illegale arbeid. Kwamen die gasten verhaal halen en bedreigden me."

"De bestaande kliklijn werkt niet. Er wordt niet of te laat gereageerd. Het werk was klaar toen ze kwamen controleren."

Alle gebelde aannemers zien het probleem groter worden. "Om te overleven zullen bonafide aannemers minder bonafide worden, door personeel uit Polen als onderaannemers in te schakelen."

Het beeld dat oprijst uit de steekproef in de regio Den Haag is niet uitzonderlijk. De Directeur Arbeidszaken van brancheorganisatie Bouwend Nederland verklaart desgevraagd dat het in het hele land voorkomt. Volgens hem doet de oneerlijke concurrentie zich vooral voor bij de burgerwerken.

We hebben ook gevraagd naar oplossingen. Een klein deel vindt dat de grens dicht moet. De overgrote meerderheid van de aannemers gunt de mensen uit Polen werk en een inkomen, maar zonder uitbuiting en oneerlijke concurrentie.

"Ze zouden alleen toegelaten moeten worden als ze erkenning hebben en beschikken over vakdiploma's"

"Er moet meer en strenger worden gecontroleerd en de boetes moeten omhoog."

"De vestigingseisen zijn afgeschaft. Die moeten weer in ere hersteld worden".

"Laat de gemeente controleren wie de bouwvergunning uitvoert."

Bouwend Nederland pleit voor de invoering van het bouwbord. Een bord aan de gevel of in de tuin waarop opdrachtgever, aannemer en onderaannemers worden vermeld zodat er helderheid is en controle eenvoudiger wordt.

De aannemers zijn somber over de toekomst als er geen maatregelen worden genomen. Faillissementen en ontslagen worden gevreesd als er niet snel wordt ingegrepen en grenzen worden gesteld.

Meldingen concurrentievervalsing

De SP opende dit najaar een meldpunt op haar website waar mensen konden vertellen hoe de toestroom van werknemers uit Polen en andere Midden- en Oosteuropese landen leidt tot oneerlijke concurrentie voor Nederlandse werknemers en zelfstandige ondernemers. Er kwamen ruim honderd meldingen binnen, sommige vaag en andere juist zeer specifiek. Samen geven al deze meldingen een helder beeld.

De arbeidsmarkt wordt langzaam maar zeker ontwricht. Niet door de Polen, maar door een Europese en Haagse politiek die niet de belangen behartigt van de burgers, maar van grote bedrijven. Hieronder treft u een geanonimiseerde bloemlezing van de meldingen.

Veel meldingen zijn afkomstig van mensen die zelf de dupe zijn geworden van de toestroom. Ze worden gedwongen om voor minder loon te werken, worden vervangen door Polen of worden niet aangenomen omdat arbeiders uit Polen vele malen goedkoper zijn. Ook directeuren van bonafide uitzendbureaus en vakbondsbestuurders hebben meldingen gedaan. Ook veel kleine zelfstandigen melden klachten. Ze zien hun orderportefeuille slinken en merken dat uitgebrachte offertes door voornamelijk Polen worden uitgevoerd, die op het werk wonen en slapen. Er worden zelfs Polen in de Sociale Werkplaatsen gesignaleerd, terwijl die bedoeld zijn voor mensen met lichamelijk en psychische belemmeringen.

De meldingen gaan in meerderheid niet over ongeschoold werk.

Vrachtwagenchauffeurs, bouwvakkers, montage – en onderhoudspersoneel, maar ook ICT-ers uit Roemenië worden genoemd. En veel verdringing van uitzendkrachten. Opvallend is dat mensen geen klachten hebben ingediend bij inspecties van de overheid, zoals de arbeidsinspectie of belastingdienst. Voor zover dat wel is gedaan is men ontevreden over de afhandeling. Vakbonden en werkgeversorganisaties blijken niet bij machte om het probleem effectief aan te pakken. Klachten op basis van vreemdelingenhaat zaten er niet bij.

Iedereen gunt de Polen een betere toekomst, maar niet door ze, gemeten naar nationale maatstaven, uit te buiten door lage lonen, lange werktijden, slechte huisvesting en andere lagere arbeidsvoorwaarden te bieden.

Een consulent bij een vakbond meldt dat hij onlangs een paar Poolse werknemers op bezoek kreeg. Deze werknemers worden veel te laag betaald. Ze wonen met 15 personen in een woning van de werkgever en betalen 150 euro per maand voor een bed. Ze rijden met een busje zonder kenteken van de werkgever van Oosterhout naar Tilburg en weten niet of dit busje is goedgekeurd.

Deze werknemers hebben van hun werkgever te horen gekregen dat zij hier niets van mogen zeggen, want anders stuurt hij ze terug naar Polen.

Ze moeten dan alle onkosten zoals olie, benzine en verzekeringen terug betalen aan de werkgever. Ze krijgen geen salarisstrook, maar wel een overzicht met daarop wat zij contant terug moeten betalen aan de werkgever. Ze zijn door hun werkgever monddood gemaakt. De consultant is van mening dat deze werknemers worden uitgebuit en dat de werkgever misbruik van hen maakt. Van dergelijke praktijken worden alle werknemers de dupe (zowel de buitenlandse als de Nederlandse), terwijl werkgevers er met de winst van door gaan.

Een mevrouw meldt dat ze met de brief van Jan Marijnissen betreffende de oneerlijke concurrentie van Poolse chauffeurs geflyerd heeft op de vrachtautoRAI. Ze kreeg o.a. de volgende reactie: “Weet je hoeveel Poolse chauffeurs er bij ons werkten? Tachtig. En weet je hoeveel er nu nog bij ons werken? Vijf. En weet je waarom ze zijn ontslagen? Omdat ze veel te duur zijn. Ze veroorzaken per week namelijk meer schade dan Nederlandse chauffeurs per maand kosten. Bij een concurrent werken ook Polen. Maar die kan het niet schelen of ze 1 of 2 miljoen schade per week veroorzaken. Waar wel gevaarlijke concurrentie vandaan komt, is uit Duitsland. Die Duitsers werken ook voor lagere lonen, maar veroorzaken minder schade”.

Iemand meldt dat als je werkzoekend bent, je te horen krijgt dat je te duur bent. Poolse flexwerkers zijn goedkoper.

In de vleesindustrie zijn de salarissen gedaald naar 7,39 euro bruto per uur. Daarmee kun je geen gezin onderhouden.

Je moet dan naar de sociale dienst om bijstand aan te vragen. Door de komst van o.a. Poolse werknemers zijn de salarissen erg gedaald en zijn steeds meer Nederlanders bang hun baan te verliezen.

Iemand meldt dat zij een slachthuis kent waar alleen maar Polen werken en een ijsfabriek met heel veel Hongaarse werknemers, omdat deze goedkoper zijn dan Nederlandse werknemers. Als je als Nederlandse werknemer naar een uitzendbureau gaat, dan zeggen ze dat ze je niet aannemen omdat een Pool veel goedkoper is. Op dit moment wordt er o.a. in de vleessector ook veel onder het minimumjeugdloon gewerkt, terwijl dat verboden is. Als je dit als Nederlandse werknemer niet accepteert, wordt je gewoon niet aangenomen. Deze persoon meldt ook nog dat bij vleesbedrijven veel Polen in dienst zijn voor 3 euro bruto per uur.

Iemand meldt dat het belachelijk is dat je als Nederlandse werknemer een chauffeursdiploma nodig hebt (wat veel geld kost), terwijl dat in Polen b.v. niet hoeft.

Deze persoon vraagt zich af hoe dit in de rest van Europa is. Daarbij heeft het nieuwe rijbewijs met het puntensysteem grote nadelen 'Europa' zou zit soort zaken beter moeten regelen.

Een medewerker van het grote installatiebedrijf meldt dat het bedrijf al een aantal jaren gebruik maakt van voornamelijk “Oost”-Duitsers (voor installatiewerk). Er moet dan gedacht worden aan cv-monteurs, loodgieters e.d. Op deze manier komt de eigen werkgelegenheid steeds meer onder druk te staan. Opleidingen aan jongeren zijn er nog amper, zogenaamd omdat ze er niet zijn. De man werkt op dit moment als sprinkler monteur aan de Betuwetunnels. Hier wordt samengewerkt met ander installatiebedrijf (waar ook nog 1000 werknemers ontslagen zullen worden). Voor dit project wordt ook veel gebruik gemaakt van Oost-Duitsers. Per uur verdienen zij 7,50 euro bruto. Bij overwerk ontvangen ze 1,50 euro bruto per uur meer. Het probleem met vooral deze werknemers is dat ze in het weekend vaak naar huis gaan. Dit betekent dat ze om ongeveer 9 uur 's avonds uit hun land vertrekken en dan 's ochtends vroeg op het werk arriveren. Vervolgens moeten

ze nog de hele dag werken! Daarnaast wordt vaak overgewerkt, zodat ze donderdagavond weer na huis kunnen na een lange dag werken. Het wachten is dus op ongelukken, zo ze al niet gebeurd zijn. Het bedrijf er op aanspreken lukt niet, omdat men ze inleent bij allerlei uitzendbureaus. Deze Duitse medewerkers zijn daar in dienst en daar ook zijn ze verantwoordelijk voor hen. De man heeft het probleem al een paar keer geprobeerd aan te kaarten bij de directie. Ook heeft hij de arbeidsinspectie al gebeld. Deze stelt er ook niets aan te kunnen doen. Reistijd is vrije tijd is hun antwoord. Dit moet dus politiek worden aangepakt! Het gaat hier niet om ongeschoold werk.

Loodgieter, cv- monteur e.d. zijn respectabele beroepen waar een behoorlijke opleiding voor is vereist. Nederlandse werknemers kunnen hier echter onmogelijk tegen concurreren.

Een en ander begint dramatische gevolgen aan te nemen voor de werkgelegenheid in Nederland van vooral jongeren. Op vooral grotere utiliteitswerken is vaak de helft van de bouwvakkers van buitenlandse afkomst (en dan gaat het niet om allochtone medelanders).

Een persoon meldt dat buitenlandse werknemers hier wat hem betreft wel mogen komen werken, maar dan wel voor hetzelfde salaris als Nederlandse werknemers krijgen. Hij is er van overtuigd dat werkgevers dan weer gewoon voor Nederlandse werknemers zullen kiezen. Hij hoopt dat er snel wat aan wordt gedaan, want “het land gaat hier kapot aan”.

De directie van de fabriek Struik Foods heeft de contracten van de Poolse arbeiders opgezegd. De arbeiders gaan vrijdag opnieuw aan de slag. Dat is het resultaat van de bespreking tussen directie en vakbonden van het bedrijf. De arbeiders hadden donderdagochtend het werk neergelegd. Ze protesteerden tegen het ontslag van drie werknemers eerder deze week, terwijl 20 Poolse arbeiders werden aangenomen.

De Polen zouden aan een veel lager loon werken. Dat kan omdat ze worden betaald via een Nederlands interim-bureau dat gespecialiseerd is in Poolse arbeiders.

“Dit is een propere vorm van mensenhandel”, zeiden de arbeiders. “Onze interims moeten voorrang krijgen.” “Hoe is het mogelijk dat ze mensen ontslaan en Polen aannemen?” Nancy Belmans van de christelijke vakbond ACV begreep vanochtend de houding van de directie niet. “Vorige week kregen we te horen dat er vijf ontslagen zouden vallen. Woensdag horen we dat er weer tien Polen aan de slag zouden gaan”, zegt Belmans. “We weten ook dat er enkele producten uit het gamma zullen verdwijnen. De mensen vrezen dus voor hun baan. Dat ze gewoon zeggen waar het op staat.” “Natuurlijk zijn Polen goedkoper.” Directeur Jo Coppens van Struik Foods heeft er geen problemen mee om toe te geven dat Poolse arbeiders goedkoper zijn dan Belgische. “U mag dat weten. De kostprijs daarvan bedraagt 10 euro per uur”, zegt Coppens. “De Polen die op 1 oktober in ons bedrijf aan de slag zijn gegaan, hebben interim-krachten vervangen. De tweede ploeg die nu maandag komt, gaat opnieuw tien interim-krachten vervangen.” Illegaal of niet? Volgens de vakbonden worden de Polen in Schoten aan het werk gezet als uitzendkrachten. “En dat kan niet”, want het Nederlandse Covebo, dat hen stuurt, is hier niet als uitzendkantoor erkend. Covebo zou ook niet hetzelfde loon uitbetalen als de andere arbeiders krijgen. “Klopt niet”, zegt Covebo. “De Polen worden wel degelijk correct betaald. Bovendien zijn het Polen met een Duits paspoort, dus mogen ze hier aan de slag volgens de Europese regels.” Een man meldt dat hijzelf de dupe is van de komst van Poolse chauffeurs. Hij is 57 jaar oud en heeft ca. 38 jaar gereden. Vanwege zijn leeftijd is er geen mogelijkheid meer om naar bijvoorbeeld Canada te verhuizen om daar te gaan werken.

Een man meldt dat zijn transportbedrijf op grote voet doorgaat met het werven van ex-Oost-Duitse en Poolse chauffeurs.

Het bedrijf pakt eerst het salaris van de Nederlandse chauffeurs onder psychologische druk af (het terugschalen van E6 naar D6) en laat de buitenlandse chauffeurs door het eigen personeel nog inwerken ook.

Vervolgens mag de Nederlandse chauffeur nog maar 40 uur werken (verspreid over drie dagen) als hij met de terugschaling niet akkoord gaat. De CAO wordt op grote schaal ontdoken door alles een Duits bedrijf) te laten lopen.

Iemand meldt dat een Nederlands bedrijf met Poolse auto's en Poolse chauffeurs binnen Nederland nieuwe DAF trucks bij de dealers aflevert. Hij is hiermee in overtreding, omdat cabotagevervoer (binnenlandsvervoer door een buitenlands bedrijf) nog strikt verboden is voor Poolse werknemers. Het bedrijf trekt zich hier echter niks van aan en controles zijn er niet. Ook DAF vindt het blijkbaar allemaal best.

Een man meldt dat het Pensioenfonds Vervoer opeens en ongevraagd/ongewenst een nieuw blad is gaan uitgeven met de titel "TON". Dit blad wordt betaald door o.a. de Stichting SOOB (i.e. uit premiegelden van de werknemers in het transport). In het eerste nummer staat meteen een uitgebreid positief artikel over een bedrijf dat al jaren Nederlandse werknemers ontslaat en vervangt door Polen.

Een vrachtwagenchauffeur meldt dat hij onlangs gesolliciteerd heeft bij een transportbedrijf in Oldenzaal.

Hij is daar niet aangenomen, want ze kozen voor iemand anders. Het blijkt dat ze nu 100 chauffeurs uit Polen hebben aangenomen.

In de krant heeft hij gelezen dat ze transportplanners zoeken die Pools kunnen spreken. De man werkt nu bij een ander bedrijf in Oldenzaal via een uitzendbureau. Toen hij onlangs bij TNT in Almelo moest laden, zag hij nog net een bus vol Polen weggaan naar hun verblijfplaats. De man sprak daar een chef bij TNT in Almelo over aan en vertelde dat we nu in Nederland bijna een half miljoen werklozen hebben. Die chef zei dat ze in Almelo alleen maar mensen kunnen krijgen die een strafblad hebben. De vrachtwagenchauffeur zei dat hij dit onzin vond, want Poolse chauffeurs kunnen ook een strafblad hebben. Hier had de chef dan ook geen reactie op.

Iemand in Waalwijk meldt dat in zijn woonplaats mensen uit de sociale werkplaats moeten concurreren met Poolse werknemers. Regelmatig wordt er gedreigd dat er ontslagen gaan vallen en de beter (sneller) werkende Polen er voor terug komen.

Iemand meldt dat er in het Waalhavengebied een hotelboot ligt, waarop ruim 200 werknemers van buitenlandse afkomst zitten. Er staan bovendien allemaal auto's met Poolse kentekenplaten. Iedere morgen worden deze jongens opgehaald en getransporteerd naar bedrijven in het Rijnmond- en Westlandgebied. Zij werken in de offshore, kassen e.d. Ook zijn er Bulgaren, Portugezen e.d. Er is een oude SRV-wagen op het terrein waar ze boodschappen kunnen doen. Ze moeten op de boot zelf koken. Er zijn verschillende keukentjes ingericht. Iemand uit Tiel meldt dat hij/zij een flink aantal Poolse collega's heeft. Het zijn mensen met een Pools en een Duits paspoort waardoor ze hier mogen werken zonder beperkingen. Het uitzendbureau waarvoor ze werken beticht hij van uitbuiting. Als ze naar de tandarts of de dokter moeten, betalen ze een groot deel zelf (ze zijn niet verzekerd).

Ze verdienen 6 euro bruto per uur en krijgen geen overwerk- of zaterdagpercentages.

Een man meldt dat er sinds kort een nieuw magazine is dat wordt verstuurd aan werknemers die werkzaam zijn in het beroepsgoederenverkeer. Het wordt uitgegeven door het pensioenfonds beroepsgoederenvervoer. Het blad is genaamd "TON". In uitgave nr. 2 staat een artikel gewijd aan Poolse chauffeurs. Dit stuk heeft een duidelijke kijk op dit fenomeen. De man raadt de SP aan dit nummer op te vragen bij bovengenoemd pensioenfonds. Er wordt o.a. gesproken over weinig controle van cabotageverkeer.

Een transportonderneming meldt dat ze bij de opdrachtgever hebben gevraagd om een tariefsverhoging i.v.m. de hoge dieselolieprijs. Deze werd niet gegeven.

De opdrachtgever gaf het advies om Poolse chauffeurs in dienst te nemen, zodat ze minder kosten zouden maken en de hoge dieselolieprijs met gemak konden betalen.

Een man is van mening dat de overheid op korte termijn iets moet gaan doen aan de komst van Poolse chauffeurs naar Nederland. Hij denkt dat dit kan door hoge sancties op te leggen zoals het niet verstrekken van vergunningen of hoge geldboetes bij overtredingen. Zolang dit door gaat kost het de overheid ook handen vol geld door WW-uitkeringen. Ook controle door de RVI alsmede de verkeerspolitie zou volgens hem een goed middel kunnen zijn.

Een directeur van een uitzendbureau meldt dat er in het hele land veel wordt gesjoemeld met de Poolse medewerkers. Volgens het kabinet is er slechts in geringe mate sprake van verdringende arbeid, maar als directeur denkt hij daar anders over. Zijn uitzendbureau is actief op het gebied van het plaatsen van Amsterdamse en Haarlemse werkzoekenden in de agrarische arbeidsmarkt in de omgeving Aalsmeer. Hij wordt dagelijks geconfronteerd met de verdringing door Poolse medewerkers van diverse andere uitzendbureaus.

**Voor iets meer dan 10 euro bruto per uur worden medewerkers aangeboden.
Een uurloon dat absoluut niet kan wanneer betaald wordt volgens de CAO norm.**

Zelf heeft hij ook een aantal Poolse medewerkers in dienst die een aan hen Nederlandse collega's gelijkwaardig salaris verdienen. Met daarnaast een normale uitbetaling van vakantiegeld en vakantiedagen.

Helaas wordt er door veel andere bureaus gesjoemeld met deze uitbetaling. Een aantal voorbeelden:

- **Minimum maandloon (maar wel minimaal 50 uur per week moeten werken)**
- **Geen uitbetaling van vakantiegeld en vakantiedagen**
- **Geen ziektegeld (ziek betekent: naar huis)**
- **Geen uitbetaling feestdagen**
- **Geen uitbetaling overwerk**
- **Met 6 personen in een kamer**

Dit kan in Nederland allemaal onder het mom van: in Polen krijgen ze nog minder. De directeur wil geen namen van sjoemelende bureaus noemen, omdat hij dat niet juist vindt. Hij hoopt dat deze SP-actie echt zijn vruchten zal afwerpen zowel voor de Poolse als de Nederlandse medewerkers.

Een man maakt zich erg boos over "wat er in Den Haag wordt geroepen". "Den Haag" heeft het over loonsverlaging, maar gezinnen met kinderen krijgen het steeds moeilijker. De man is zelf alleenverdiener. Hij heeft

een gezin met 2 opgroeiende kinderen en moet 60 tot 70 uur werken om goed rond te kunnen komen. De onkostenvergoeding is al 15 jaar hetzelfde, terwijl primaire levensbehoeften als eten steeds duurder worden en het basisloon steeds lager. We zouden het Franse voorbeeld moeten volgen en heel Nederland een keer plat moeten leggen. De man ziet echter ook wel in dat Nederlandse werknemers bang zijn hun baan kwijt te raken aan goedkope (ex-Oostblok) chauffeurs.

Een man uit Zeeland meldt dat ze in die provincie ook worden overspoeld door Polen. Deze werknemers beginnen al in diverse bedrijven werk van geschoolde Nederlanders over te nemen. De man is zelf ZZP-er en ziet zijn werk behoorlijk teruglopen. Omdat hij veel voor grote bedrijven werkt, zal zijn werkterrein snel kleiner worden. Hij hoort veel collega's klagen die voorheen altijd wel goed werk hadden, maar die nu ook genoeg moeten nemen met heel wat minder werk. Enige voorbeelden:

- **Bij een bedrijf in Middelburg werken nu alleen nog maar Poolse werknemers in de bakkerij.**
- **Bij een bedrijf in Vlissingen werken nu ook Polen (die op deze manier werk "afpakken" van hun Nederlandse collega's).**
- **In zijn eigen dorp worden complete blokken huizen neergezet, waar vooral buitenlandse werknemers aan meewerken.**
- **Ook kleine verbouwingen worden steeds minder vaak door zelfstandige ondernemers en klusbedrijven gedaan.**

Iemand meldt een verhaal over drie Polen, die voor 8000 euro minder aan een klus werken dan de uitgebrachte offerte van een Nederlandse schilder. Dit is oneerlijke concurrentie. Ze waren werkzaam aan in Den Haag (achter de Kamer van Koophandel). Ze werkten daar zeker van 6 tot 14 oktober.

Iemand meldt dat in de bloemen- en bloembollenteelt Poolse vrouwen werken voor 4 euro bruto per uur.

Er zijn bedrijven die alleen een paar Nederlanders in dienst hebben om het voor de fiscus geloofwaardig over te laten komen, terwijl bijna al het werk door illegale Polen wordt gedaan.

Bij dit soort bedrijven is het ook heel gewoon dat de Nederlanders om half vijf naar huis gaan, terwijl de Polen dan nog een paar uur doorgaan. Overwerk door Nederlanders is te duur geworden.

Een ZZP-er uit Heiloo met een (nog) goede orderportefeuille in de schildersbranche ziet in zijn eigen en omringende gemeenten steeds meer Oost-Europese schilders (vooral Poolse) opduiken. Hij beschouwt dit als een zeer groot dreigend gevaar. Hij vraagt zich af hoe hij dit moet aanpakken met zijn schildercollega's. Hij vraagt of er een meldpunt is voor deze illegale praktijken. Hij vindt dat er te weinig wordt vermeld dat de opdrachtgever ook een forse boete kan krijgen en dat er een meldpunt moet komen.

Een vrouw meldt dat ze een huisgenoot heeft die een erkend politiek vluchteling uit Iran is en wanhopig op zoek is naar werk. Hij gaat regelmatig alle uitzendbureaus langs en solliciteert of presenteert zich op talloze plaatsen, maar er is geen werk voor hem. Onlangs kwam de buurvrouw, een Oekraïense, haastig langs, want ze was met een vriendin (ook een Oekraïense), bij een uitzendbureau in Breda geweest. Het bleek dat dit bureau wanhopig op zoek was naar mensen. Het bureau had aan haar vriendin gevraagd of ze meteen kon

beginnen, want ze hadden dringend mensen nodig. Nog geen 2 uur later gaat mijn huisgenoot met de buurvrouw naar dit uitzendbureau, maar dan krijgen ze te horen dat er geen werk is. Ook toen de buurvrouw zei dat ze er een paar uur eerder nog geweest was met haar vriendin, hielden ze vol dat ze geen werk hadden.

Nederlanders en erkende politieke vluchtelingen zijn dus gedoemd van een uitkering te leven, omdat de Oost-Europeanen in een modern slavernijsysteem naar believen uitgebuit kunnen worden.

Deze vrouw is het met de SP eens dat iedereen hier mag werken, maar dan wel onder gelijke voorwaarden. De vrouw heeft ook bijzonder goede contacten met een Pools echtpaar in de buurt. Ze verdienen samen met een 6-daagse werkweek van 60-65 uur één minimumloon. Overuren worden niet uitbetaald en ze hebben geen recht op vakantiegeld of vrije dagen. Hun contract wordt al 3 jaar lang iedere 14 weken vernieuwd. Ze durven echter niet te klagen, want anders worden ze ontslagen. Met Poolse collega's van hen is dit al gebeurd. Het zijn onmenselijke en droevige praktijken. Hun zoon is chauffeur van een busje voor een Pools uitzendbedrijf. Hij rijdt op en neer naar Polen met Poolse werknemers. Vaak zit er tussen de ene rit en de andere slechts een pauze van 3-4 uur. Dit is levensgevaarlijk, want hij is doodmoe, maar moet verder. De vrouw vraagt de SP deze moderne vorm van slavernij zo snel mogelijk aan de kaak te stellen. Ze heeft er geen probleem mee als hier buitenlandse werknemers komen werken, maar dit moet dan wel gebeuren onder dezelfde voorwaarden als de Nederlandse werknemers, want dit komt ook hen ten goede. De economie kan niet opbloeien, als de werkloosheid op deze manier niet slinkt. Het pensioenfonds kan bovendien niet op peil worden gehouden op deze manier, want er wordt door deze werknemers geen pensioenbijdrage gestort. Bovendien zullen deze Polen, wanneer ze een leven van ontberingen en hard werken achter zich hebben, ook geen pensioen opgebouwd hebben, terwijl dat toch een goed recht is voor iedere werknemer die zijn plicht gedaan heeft en bijgedragen heeft aan de handhaving van een beschaafde maatschappij, ongeacht zijn nationaliteit! Het is volgens de vrouw een schande hoe dit "christelijke" kabinet de slavernij weer tot bloei heeft gebracht.

Een vrachtwagenchauffeur uit Enschede meldt dat hij sinds begin dit jaar bijna niet meer aan werk kan komen. Alleen in de zomervakantie was er werk. Begin dit jaar zat hij in de WW. Dat was een uiterst moeilijke periode voor hem en zijn gezin. Omdat er heel weinig vacatures waren, kon hij één keer geen vacature vinden. Hij werd toen gelijk door het UWV voor 4 maanden op zijn WW gekort. Hij kreeg toen 700 euro per maand i.p.v. 950 euro. Alleen de huur is al 500 euro en daarbij komt nog 130 euro voor gas, water en licht. Bovendien kreeg hij onlangs een brief van het UWV met de mededeling dat hij 400 euro terug moet betalen door een fout die zij gemaakt hebben. Ze erkennen dat de fout niet aan hem ligt, maar brengen er toch een boete van 23 euro voor in rekening.

Een vrouw meldt dat communicatie met Poolse chauffeurs in het goederenvervoer niet of nauwelijks mogelijk is. Zij vraagt zich af hoe zij omgaan met de vele veiligheidseisen die wij in Nederland (en de rest van Europa) op de weg hebben, ook bij het aanleveren van goederen op vrachtterminals. Er zijn in de rest van Europa niet veel mensen in deze branche werkzaam die Pools spreken en schrijven.

Het is dus moeilijk om de Poolse werknemers iets duidelijk te maken. De vrouw vraagt zich af of de veiligheidseisen dan niet voor deze chauffeurs gelden.

Een man meldt dat het probleem met de Poolse werknemers de hele Nederlandse economie raakt, want ook toeleveranciers van aannemers worden hiervan de dupe!

Een vrouw meldt dat het bedrijf waar ze werkte ontslag heeft aangevraagd voor alle werknemers i.v.m. teruglopende orders. Het ontslag heeft inmiddels met toestemming van het CWI plaatsgevonden, ondanks bezwaren van de vrouw en haar collega's die het vermoeden hadden dat "men" gewoon elders opnieuw zou beginnen met jongere en goedkopere (Poolse?) krachten. Inmiddels zijn haar vermoedens gedeeltelijk bevestigd. De vrouw heeft bewijs dat ze in een ander pand opnieuw zijn begonnen. Of dit met Poolse werknemers is durft ze niet te zeggen.

Iemand man meldt dat hij weet dat er bedrijven zijn die op papier de Poolse werknemers netjes 40 uur in de week laten werken.

Op hun werkurenbriefjes staat keurig 40 uur vermeld, maar in werkelijkheid wordt het dubbele aantal uren gemaakt. Deze worden dan bovendien ook nog zwart betaald.

Omdat de Poolse werknemers verder weinig bezigheden hier hebben, werken ze veel uren om de tijd door te komen. De controleurs zouden eens buiten normale werktijden binnen moeten vallen bij glastuinbouwbedrijven rondom Nieuw Amsterdam en Klazienaveen in Drente om werkurenbriefjes te controleren. Deze controleurs moeten dan tevens kijken of de uren, uitbetaald via de salarisadministratie, gelijk lopen met de gefactuurde omzet! Helaas wordt er niets gedaan met de bewijsstukken die bij de FIOD worden aangeleverd.

Een vrachtenwagenchauffeur en kaderlid binnen de FNV meldt dat sinds de toetreding van de Oost-Europese lidstaten werknemers uit deze landen binnen de goederenvervoersector door de Nederlandse werkgevers op grove wijze (illegaal) worden uitgebuit. In de komende CAO-onderhandelingen willen de werkgevers (kort samengevat) deze uitbuiting legaliseren.

Hiervoor kan Europa niet bedoeld zijn. Deze situatie is zowel voor de Nederlandse als voor de Oost-Europese werknemers niet toelaatbaar (alleen de grote werkgevers winnen hiermee).

De werkgeversorganisatie TLN heeft in deze CAO onderhandelingsronde de nodige verslechtingen voorgesteld. Tevens proberen de Nederlandse werkgevers eenvoudigweg de Nederlandse werknemers de nek om te draaien door de Bolkenstein-richtlijn in te voeren. Er moet een aparte paragraaf in de CAO komen voor de buitenlandse chauffeurs die niet of nauwelijks op Nederlands grondgebied rijden. Met deze werknemers moet de werkgever kunnen overeenkomen dat de arbeidsvoorwaarden van het land waar men gewoonlijk de arbeid uitoefent, van toepassing zullen zijn. In de praktijk wordt de CAO op de Nederlandse chauffeurs al nauwelijks correct toegepast. Deze zal met de Bolkenstein-richtlijn voor de Oost-Europese werknemer alleen maar leiden tot een voortzetting en legalisering van de uitbuiting.

Gevallen van Poolse chauffeurs die voor 50 euro per dag werken zijn meer regel dan uitzondering.

Dit voorstel komt bij de grote werkgevers vandaan. Ze kunnen het niet verdragen dat ze een deel van het werk kwijt zullen raken aan bijvoorbeeld Polen, dus ze halen de Polen hiernaartoe en zetten hen voor een hongerloon op een Nederlandse auto. Hiermee dienen ze de kleine (sociale) werkgevers en de Nederlandse werknemers de nekslag toe.

De eigenaar van een uitzendbureau meldt dat er een risico schuilt in de door de vakbonden aangekondigde loonsverhogingen bij de volgende CAO-rondes. Door de gewenste verhoging is het risico van een versterkte toestroom vanuit Oost-Europa groot. In combinatie met de stijging van de werkgeverslasten laat het zich raden dat werkgevers zich in toenemende mate met legale en illegale Oost-Europese werknemers zullen inlaten. Daarbij moet worden aangetekend dat vanuit zijn dagelijkse praktijk het erg vaak voorkomt dat Nederlandse werkzoekenden (vaak vanuit een uitkeringspositie) niet thuis geven bij het aanbieden van werk.

De redenen die hij op zijn bordje krijgt om de aangeboden baan niet te aanvaarden gaan iedere voorstelling te boven. Deze houding maakt het aan de andere kant dus begrijpelijk dat werkgevers voor hardwerkende Oost-Europeanen kiezen. Hij is het echter eens met de actie van de SP om uitbuiting van Oost-Europese werknemers tegen te gaan. Alleen conform de geldende voorwaarden kunnen zij tewerk worden gesteld. Gelijktijdig is hij van mening dat de Nederlandse werknemers zich minder verwend moeten opstellen en het werk dat er is moeten koesteren om van daaruit een echt passende baan te zoeken of te aanvaarden!

Volgens een man meldt een uitzendbureau te Nijmegen dat de vraag naar Poolse arbeidskrachten met 500% toeneemt. De vraag naar Nederlandse arbeidskrachten neemt met 500% af.

Aan de plicht dat Polen ook moeten worden aangemeld bij het UWV e.d. wordt volgens de man door veel ondernemers niet voldaan.

Een man meldt dat zijn zoon via het CWI een baan had gekregen bij een boomkwekerij. De zoon begon met een proeftijd. Na de proeftijd goed doorlopen te hebben kreeg hij een contract voor een half jaar en daarna voor een jaar. Alles ging goed, de zoon kwam altijd op tijd, was bijna nooit ziek en deed altijd goed zijn best. Toen het moment was gekomen dat hij een bindend contract zou moeten krijgen, gebeurde er waar hij al bang voor was. Eén klein minpuntje (bediening tractor) betekende zijn ontslag. Al die tijd heeft de boomkweker ook Poolse medewerkers in dienst gehad en zij mochten wel blijven. Volgens de man wordt er vaak gezegd dat de jeugd niet wil werken, of vuil en zwaar werk wil doen, maar o.a. zijn zoon wil heel graag werken.

Een man meldt dat de Sociale Werkplaats niet moet doen alsof men niet anders kan.

Van een medewerker van de Sociale Werkplaats heeft hij vernomen dat er veel Polen werkzaam zijn in de groenvoorziening, omdat het bedrijf dusdanig veel werk aanneemt dat men het met 'eigen' personeel niet kan volbrengen.

Zou men minder werk aannemen en overlaten aan andere "reguliere" bedrijven, dan hoefde men geen Poolse werknemers in te zetten.

Een man meldt dat hij op 21 september j.l. op Omroep Brabant heeft gehoord dat de sociale werkplaatsen in Uden en Veghel gebruik maken van Poolse werknemers in de nachtelijke uren. Volgens de man zou hier via een constructie gebruik worden gemaakt van illegale Polen. Men neemt groenproducten af ter verdere bewerking van een bedrijf met een Nederlandse directeur. Het bedrijf heeft vestigingen in Nederhemert en Gameren. Het bedrijf werkt grotendeels met Poolse werknemers. Er zijn al diverse invallen gedaan en hoge boetes opgelegd. Via een omweg wordt op deze manier gemeenschapsgeld besteed aan illegale arbeid. Een gedeelte van de directie van de werkplaats is volgens de man op de hoogte. Bij een boekenonderzoek staat de naam van dit bedrijf bij de crediteuren.

Een man meldt dat er tegenover zijn woning huizen worden gebouwd door Oekraïners en Polen. Zij vragen 5 euro per uur.

Een man merkt dat hij als internationaal chauffeur niet meer aan de slag komt en met hem honderden anderen.

Sinds de jaren zestig heeft iedereen het over de welvaart eerlijker verdelen over de wereld. Nu gebeurt dit: De Polen zullen hun inkomen langzaam zien stijgen en nu is dit ook weer niet goed. En waarom? Omdat men nu pas ziet dat welvaart eerlijker verdelen betekent dat wij, rijke West-Europeanen, dan moeten inleveren. Als wij ons welvaartsniveau willen handhaven, dan zullen we daar harder voor moeten werken (lager uurloon of langer doorwerken). We kunnen echter ook genoeg nemen met wat teruggang in de welvaart.

Een man meldt dat hij van een zelfstandig werkende vriend (verbouwingen/inrichtingen winkels) heeft vernomen dat daar Poolse oppermannen en schoonmaaksters werken voor nog géén vijf euro per uur. Hij weet niet of dit te maken heeft met eventuele aftrek van kost en/of inwoning, maar het leek hem de moeite waard om te melden.

Een internationaal vrachtwagenchauffeur meldt dat hij dagelijks de gevolgen merkt. Op de weg, bij bedrijven en op parkeerplaatsen ziet hij de verschuiving in nationaliteiten in vergelijking tot een paar jaar geleden.

Nederlandse collega's die vertrekken worden vervangen door Poolse en Hongaarse chauffeurs. Prima mensen, maar het zou fijn zijn als zij volgens de Nederlandse CAO zouden worden betaald.

Hun onderbetaling zet ook de Nederlandse loonbetaling onder druk (lagere inschaling en uren niet uitbetalen bv.). Het is zo dat deze chauffeurs een vergunning hebben voor het uitvoeren van transporten tussen Nederland en het Oostblok. In de praktijk rijden ze echter gewoon kriskras door Europa. Geen haan die er naar kraait. Er zijn volgens hem nog meerdere problemen aan te wijzen. Nederlanders verliezen razendsnel de grond onder hun voeten in het internationale transport en mogelijk zelfs regionale transport (Benelux en Ruhrgebied).

Een arbeidsgehandicapte vrouw meldt dat ze seizoenarbeid wilde doen, maar de kans niet eens meer krijgt.

Ze heeft te horen gekregen dat ze het volgende jaar ook niet meer hoeft te proberen, want men heeft liever mensen die hard werken en goedkoper zijn. Bij het CWI te Tilburg wordt ze ook niet serieus genomen. Toen ze op een vacature in de asperge- en aardbeienteelt wilde reageren, kreeg ze te horen dat het CWI de contactgegevens van deze boer "ineens" niet meer had.

Iemand vindt dat er geen Polen deze kant meer op moeten komen voor hun salaris. Er zijn hier genoeg mensen die hier al wonen en willen werken. Ze moeten eerst de zaken in Polen maar goed op orde krijgen.

Iemand meldt dat de Nederlandse groente- en fruittelers oneerlijk worden beconcurrerd door hun buitenlandse collega's, omdat deze meer en schadelijkere bestrijdingsmiddelen mogen gebruiken, lagere loonkosten hebben, minder last hebben van wetten en regels e.d. Het komt voor dat groenten uit het buitenland in Nederland worden omgepakt en als Nederlandse groenten in het binnenlandse handelskanaal terecht komen. Zodoende wordt de consument bedrogen, omdat deze niet weet dat hij buitenlandse producten koopt. Volgens hem/haar zouden de groente- en fruitveilingen meer van dit soort praktijken weten.

Een man meldt dat er momenteel 35000 Polen legaal of illegaal in de bouw werken.

Een legaal in de bouw werkende Pool kost de aannemer volgens hem 30% minder dan een Nederlander.

De man heeft meerdere malen gebeld met de arbeidsinspectie, maar men komt niet langs. Bij de politiek zou dit al lang bekend zijn, maar volgens hem wordt er niets tegen gedaan omdat politici er indirect aan verdienen.

Een man meldt dat weekendritten naar het buitenland alleen nog door Oost-Duitsers, Polen en Hongaren worden gedaan, alsook die ritten waarbij veel uren gemaakt worden.

De extra verdienste wordt niet meer gegund aan de Nederlandse werknemers. Het is volgens hem een manier om de ontslagname van Nederlandse werknemers te bespoedigen.

De toegezegde premie wanneer men niet ziek is geweest/gemeld wordt niet meer uitgekeerd, een eerder toegezegd sociaal plan wordt niet nageleefd. Het is inmiddels onder behandeling bij de vakbonden.

Een man meldt dat bij zijn ex-werkgever, een kleine software detacheringbureau, in korte tijd meerdere Oost-Europeanen (o.a. Roemenen) in dienst zijn getreden. In zijn tijd daar heeft hij met een vrouwelijke collega gesproken die uit Roemenië kwam. Zij vertelde toen dat ze puur vanwege economische redenen in Nederland werkte.

Heel frappant is dat er sinds die tijd diverse Nederlandse werknemers vanwege de meest vreemde redenen zijn ontslagen.

Iemand meldt dat een transportbedrijf Estlandse chauffeurs in dienst heeft. Er worden bovendien nieuwe chauffeurs opgeleid in Estland. Zij krijgen een driejarig contract. Nederlandse chauffeurs worden niet meer aangenomen. Als er iemand weggaat, wordt zijn plaats overgenomen door een Estse chauffeur. De Nederlandse chauffeurs zouden over enkele tijd een functie als magazijnmedewerker krijgen. Ook zijn er chauffeurs gedetacheerd naar een ander transportbedrijf met de mededeling dat ze een half jaar in dienst blijven en dan overgaan naar dat andere bedrijf. Als ze dat niet willen, mogen ze terugkomen, maar dan niet meer als chauffeur, maar als loodsmedewerker. Ook rijden er Estse chauffeurs op Nederlands gekentekende auto's (wat sinds 1 augustus j.l. niet meer mag, tenzij ze volgens de Nederlandse CAO worden betaald, maar dat gebeurt niet!). Er is geen werkvergunning voor die mensen aangevraagd (ook sinds 1 augustus j.l. verplicht). Deze kan bovendien niet worden verleend, omdat er voldoende Nederlandse chauffeurs beschikbaar zijn. Een vergunning kan pas worden verstrekt als men kan bewijzen dat ze geen Nederlands personeel kunnen krijgen. Als er niet snel wordt gehandeld, wordt de stemming onder Nederlandse chauffeurs alleen maar grimmiger.

Een man meldt dat als hij in de buurt van zijn woonplaats rondfietst tussen agrarische gebieden, hij rond een uur of vijf 's middags altijd groepen Polen tegenkomt die (met vuile kleding aan) naar huis fietsen richting alle andere omliggende dorpen en steden. Nederlanders zijn nauwelijks nog werkzaam in deze gebieden. Vooral in de aardbeienteelt, witlofteelt en tomatenkassen werken veel buitenlanders. Ook in de plaatselijke supermarkt hoort hij aanzienlijk vaker Pools of Russisch sprekende mensen, vooral net na werktijd als ze een brood en 12 bier gaan halen. De man denkt dat ze niet veel te besteden hebben. Ook hoort hij van een kennis die in de bouw werkt regelmatig dat er Polen op allerlei bouwprojecten opduiken. Deze kennis vertelde ook dat er vaak in de avonden door Polen in het zwart wordt geschilderd, getimmerd en gemetseld. De man vraagt zich af hoe het in de grote steden (hijzelf woont in een kleine gemeente) gaat en hoeveel mensen daar illegaal op de arbeidsmarkt werken onder de helft van het minimum.

Een vrouw meldt dat ze al 15 jaar voor een bedrijf in Amsterdam werkt. Hier wordt al geruime tijd (jaren) werk verricht door Poolse werknemers (via OTTO). Men zegt dat het onmogelijk was/is om voldoende arbeidskrachten te verkrijgen via de Nederlandse arbeidsmarkt. Een paar jaar geleden was het ook echt (bijna) onmogelijk, maar de laatste tijd heeft de vrouw het idee dat het nu om een geval van gemakszucht gaat.

OTTO kan dagelijks busjes vol Poolse arbeidskrachten leveren. Dat scheelt de rompslomp die gepaard gaat met het regelen van arbeidskrachten via diverse uitzendbureaus.

De vrouw ziet om zich heen de werkloosheid stijgen en ondervindt dat mensen geen werk meer kunnen vinden/krijgen. Ze vindt dit onjuist. Iedereen die niet fysiek gehandicapt is, kan (in ieder geval een deel van) de werkzaamheden verrichten. Voorheen had ze geen begrip voor de werkwijze van het bedrijf waar ze werkte. Op dit moment wel (al zij het met mate). Het bedrijf bevindt zich nu in de laatste fase van een totale verhuizing. In deze overgangsfase heeft ze begrip voor het gemak/voordeel om Poolse arbeiders in te zetten. Daarnaast noemt ze nog wel dat ze er geen begrip voor heeft dat haar werkgever geen moeite meer heeft gedaan om arbeidskrachten in Nederland te zoeken sinds de optie om Polen in dienst te nemen is ontstaan. Ten tweede heeft ze het volste begrip voor de Poolse werknemers die hier komen werken. Als zij in hun schoenen zou staan, zou ze ook deze kans (op een voor/naar hun begrippen “gouden loon”) met beide handen aangrijpen. Haar kanttekening hierbij is wel dat ze heeft ervaren/meegekeregen dat Poolse arbeiders niet onder dezelfde arbeidsvoorwaarden werken als de vaste werknemers. Als ons iets niet bevalt/zint, dan melden wij dat. Wij hebben, mocht het onverhoopt hoog oplopen, altijd nog de steun van de O.R. + vakbonden achter de hand. Dat hebben de Poolse werknemers niet.

Een man heeft een klacht over het exporteren van werk naar Polen.

In de autoschadebranche is het steeds meer gebruikelijk om de auto's in Polen te laten spuiten (kost gemiddeld 1100 euro). Er zijn bedrijven die niks tegen hun klant zeggen en gewoon het volle Nederlandse bedrag rekenen (ca. 2 tot 3 keer zoveel).

Volgens een man wordt er volop zwart gewerkt door Polen. Hij vertelt dat hij via een kennis van een familielid een aantal Polen kon inhuren om zijn huis geheel te laten schilderen. Ze moesten dan wel onderdak hebben. Concreet zouden ze dus in de schuur moeten blijven slapen. Daar stond tegenover dat ze maar een paar euro per persoon zouden kosten. De man is niet op het aanbod ingegaan omdat de schilders dan niet verzekerd zouden zijn en er over een en ander wel erg geheimzinnig werd gedaan. Uiteindelijk heeft hij gewoon een Nederlandse schilder gevraagd om een offerte te maken, want hij was liever iets duurder uit dan meedoen aan dit soort praktijken.

Een man meldt dat ook hij vindt dat arbeidsvoorwaarden voor iedereen gelijk horen te zijn in het land van tewerkstelling. Buitenlandse bedrijven die in Nederland werken moeten daar ook aan gehouden worden. Over een vijftiental jaren zal de kloof tussen Polen en Nederland grotendeels gedicht zijn, meent hij.

Een man meldt dat in Tilburg al vanaf 1999 een Poolse familie woont die al die jaren in een bestelbusje met een Pools kenteken rijdt. Dit houdt dus in dat de eigenaar hier in Nederland geen wegenbelasting kan betalen, terwijl de man zelf iedere maand 74 euro aan wegenbelasting moet betalen. Hij heeft het geval al meerdere keren aan de politie gemeld, maar nog steeds wordt er met het Poolse kentekenbewijs gereden.

Een man meldt dat bij een internationaal transportbedrijf in Enter Nederlandse chauffeurs worden ontslagen en vervangen door Poolse chauffeurs. Deze Poolse chauffeurs rijden op Nederlandse vrachtwagens en zouden daarom volgens de Nederlandse CAO moeten worden betaald. Ze krijgen echter 1000 euro per maand, terwijl volgens de CAO ca. 2500 euro of meer (incl. vergoedingen bij 70 à 80 uren werkweek) zou moeten worden betaald. Enkel Polen worden nog aangenomen, terwijl er veel werkloze Nederlandse chauffeurs zijn. Inmiddels zijn al zo'n 35 Nederlandse chauffeurs ontslagen.

Een echtpaar meldt 2 zaken die hen daadwerkelijk in "de portemonnee" raken. Ten eerste de illegale handel in voetbalshirts (van het Nederlands elftal, Feyenoord, Ajax, SC Heerenveen, Chelsea, Arsenal en diverse landen). Deze komen uit vooral Polen. Ze worden voor een luttel bedrag ingekocht en volop op braderieën/markten voor zo'n 15 euro verkocht. Ze staan niet op de website van Stichting Namaakbestrijding.

Daarnaast melden ze een groothandel die aan concurrentievervalsing in Nederland doet, omdat deze via een webshop artikelen (o.a. voetbalshirts van diverse landen) aan consumenten verkoopt die niet via de gewone weg ingekocht kunnen worden. Volgens het NMA is dit heel vreemd, maar omdat de shirts wel in het buitenland te koop zijn (maar dan veel duurder zijn i.v.m. verzend- en creditcardkosten) kan het NMA niets doen.

Het echtpaar weet ook dat er een transportbedrijf is dat veel Poolse chauffeurs in dienst heeft genomen. Deze rijden vaak met half gevulde trailers van bijvoorbeeld Spanje naar Nederland, omdat ze "goedkoop" zijn. De oplossing zou zijn om alle buitenlandse truckers een heffing te laten betalen op het moment dat ze de grens passeren.

Het echtpaar is van mening dat deze mensen hier mogen werken, maar dan wel tegen de hier geldende regels en lonen. Hun oudste zoon kan niet in de tuinbouw aan de slag vanwege de komst van Poolse werknemers en een andere zoon kan geen subsidie ontvangen of een lening afsluiten voor zijn eigen transportbedrijfje.

Een man meldt dat hij bij een bedrijf werkt dat via Uitzendbureau Poolse werknemers in dienst heeft.

Deze Polen krijgen volgens henzelf 3 euro per uur betaald.

Iemand meldt dat hij/zij in een orthopedische schoenmakerij werkt, waar 95% van de producten wordt betaald door AWBZ en ziekenfondsgeld. Nu wordt sinds enige tijd (een deel van de) arbeid overgeplaatst naar Portugal, Estland, Letland, Egypte en China. Het gevolg is dat alleen de bazen van deze bedrijven stinkend rijk worden, terwijl het personeel dat deze bedrijfstak heeft opgebouwd langer moet doorwerken omdat er niet meer voldoende mensen betalen aan het pensioenfonds. Verder vindt men het in deze bedrijfstak nodig om mensen die vele jaren in deze tak al hebben gewerkt te trakteren op vele verslechtingen in de CAO onderhandelingen. De werknemers kunnen hier niets tegen doen, want ze krijgen te horen dat anders nog meer werk wordt overgeplaatst.

Hierdoor gaat ook veel vakmanschap dat nog in de bedrijven aanwezig is verloren en zullen we over enige tijd overgeleverd zijn aan de vraagprijzen van het buitenland.

Een werkbegeleider in een sociale werkplaats meldt dat er bij hen mensen die al lang waren aangewezen op de sociale werkplaats (vaak tegen hun zin) worden doorgestroomd naar reguliere banen zonder terugkeer

garantie. Degenen die in de nieuwe baan “mislukken” komen op een wachtlijst te staan om opnieuw in de sociale werkplaats aan het werk te kunnen. Om de productiecapaciteit op niveau te houden worden Polen ingehuurd. Zo kan het dus gebeuren dat iemand op een wachtlijst voor de sociale werkplaats staat, terwijl Poolse werknemers zijn/haar plek innemen.

Een student aan de Universiteit van Maastricht is bezig met een scriptie logistiek. Naar aanleiding van zijn eigen verblijf in Polen, zijn affectie voor Oost-Europa en interesse in transport, heeft hij besloten zijn scriptie te schrijven over de dreiging van Poolse transportondernemingen voor Nederlandse transportondernemingen. In de scriptie zit een literatuuronderzoek, maar ook een enquête voor Nederlandse transporteurs en hun opdrachtgevers. Zij zullen aangeven óf de in Polen gevestigde transporteurs een bedreiging vormen en op welke factoren geconcentreerd kan worden. Deze scriptie zal naar verwachting in januari 2006 af zijn. Op het moment is de student nog bezig met literatuuronderzoek en er vallen hem twee zaken op: prijs is een belangrijke, noch onbelangrijke factor wanneer met een transporteur zoekt voor het externe transport. Over de prijs wordt pas onderhandeld als andere factoren vervuld zijn zoals flexibiliteit, het nakomen van afspraken, betrouwbaarheid e.d. Ten tweede zijn het niet de Poolse transportondernemingen die een bedreiging vormen, maar de grote westerse bedrijven die zich in Polen vestigen. De Poolse transportondernemingen voelen zich zo mogelijk nog meer bedreigd door deze bedrijven. Er zijn echter ook genoeg indicaties dat Nederlandse transporteurs succesvol kunnen concurreren in de Europese Unie. De scriptie zal wellicht een antwoord kunnen geven op de vraag hoe dat zou kunnen gebeuren.

Een man uit Schaijk meldt dat in Reek (gemeente Landert) een locatie van een groot uitzendbureau voor Polen is gevestigd. Vanuit Reek worden grote groepen Polen aan het werk gezet.

Het uitzendbureau koopt vrijwel alle particuliere woningen in de omgeving op en plaatst daar een flink aantal Polen in. Afgezien van de huisvestingssituatie voor die mensen, maak deze man zich grote zorgen over de huizenmarkt.

De doorstroming, die zo hard nodig is, zeker aangezien de gemeente en de woonmaatschappij slechts mondjesmaat huur- en goedkope woningen bouwen, komt in het geding door het massaal opkopen van particuliere koopwoningen. De komst van vele Polen verziekt op deze manier de huizenmarkt in de plattelandsgemeente (samen met de gemeente en woonmaatschappij).

Een man meldt dat het geen Nederlands probleem is, maar een EU-probleem. Als Nederland Nederlandse bedrijven gaat dwingen hogere salarissen te betalen aan Poolse werknemers, en andere EU-landen doen dat niet (wat de realiteit zal zijn), dan zal dit (opnieuw) leiden tot verslechtering van de concurrentiepositie. Nederlandse werknemers schieten hier niets mee op, want het probleem blijft dan bestaan. Voor Nederland zijn bovendien de gevolgen ernstiger, want verslechtering van de concurrentiepositie (die als gevolg van de vele regels al niet goed is), zal leiden tot hetzelfde, maar waarschijnlijk ernstiger probleem (dat wil zeggen meer banenverlies dan nu het geval is).

Een promovendus vraagt zich af of er binnen de SP ook gekeken wordt naar concurrentievervalsing binnen de universiteiten. En meer specifiek naar valse concurrentie in het promotietraject. Na het afschaffen van de bursaalregeling en de salarisverhoging voor promovendi (voorheen artsen in opleiding) worden er steeds

meer promovendi van buiten de landsgrenzen aangenomen die vervolgens met slinkse constructies voor een aanzienlijk lagere beloning dezelfde arbeid moeten leveren. Het is duidelijk dat het merendeel van de Nederlandse bestuurders weinig oog heeft voor deze ongelijkheid en zonder scrupules doorgaan met het onderwaarden van arbeid.

Iemand heeft een klacht over de sociale werkvoorziening in Den Bosch. Deze instantie huurt een aannemer in die het werk laat uitvoeren door arbeiders uit Polen.

In de hoofdstad van Brabant schoffelen in de groenvoorziening dus arbeiders uit Polen. En dit terwijl er genoeg mensen in Den Bosch werkloos thuis zitten die dit werk graag zouden willen doen.

Bovendien zijn er bij diezelfde Weenergroep ploegbazen die niet met Polen willen werken. Dit houdt in dat er nu ploegen van de Weenergroep rechtsreeks met Polen werken. Deze informatie komt rechtstreeks van betrokken ploegbazen.

Een man meldt dat Microsoft de technische ondersteuning/support van hun belangrijkste klanten in Europa aan het onderbrengen is bij vestigingen in lage-lonenlanden als Hongarije en India. Het bedrijf vraagt haar huidige Europese technische ondersteuning medewerkers ander werk te accepteren binnen de organisatie of naar ander werk (elders) uit te zien.

Een man meldt dat op 17 augustus j.l. er op de Limburgse televisiezender L1 het onderwerp van verlies van arbeidsplaatsen in het transport van het midden- en kleinbedrijf in Limburg en Nederland werd besproken. Dit zou komen door goedkopere transporteurs uit de nieuwe Europese lidstaten, zoals Polen. Deze mensen werken voor bedrijven hier in Nederland onder CAO voorwaarden van het land van herkomst. Ze worden in dienst genomen door arbeids- en uitzendbureaus in het land van herkomst. Ze verdringen daardoor de Nederlandse werknemers of chauffeurs van de arbeidsmarkt. Uiteindelijk, wanneer deze trend zich verder door zet, zullen landelijk 30000 arbeidsplaatsen verloren gaan. Mochten deze mensen in de bijstand komen en daarnaast geconfronteerd worden met het hogere ziektekostenstelsel en huren, dan krijgen ze zeker ook een pas voor de voedselbank. In Limburg komt een Duits bedrijf dat Duitse werknemers, die in Duitsland overbodig zijn, hier laat werken. Er worden geen of minder arbeidsplaatsen voor Nederlandse werknemers geschapen. De Nederlandse regering zegt dat het om een Duitse aangelegenheid gaat. Het is immers een Duits bedrijf. Maar dit bedrijf vestigt zich wel op Nederlands grondgebied.

Een man meldt dat zijn echtgenote via een uitzendbureau werkt bij een 'inpakbedrijf' in Apeldoorn. Op het moment doet zich daar de situatie voor, dat de aanwezige uitzendkrachten worden 'verdrongen' door Poolse uitzendkrachten die voor de werkgever goedkoper dezelfde werkzaamheden kunnen verrichten.

Het bedrijf heeft zelf aangegeven dat binnenkort alle uitzendkrachten zullen verdwijnen en dat ontstane vacatures bij vaste werknemers niet zullen worden opgevuld, omdat Poolse uitzendkrachten bruto goedkoper zijn.

Het betreft hier Polen die - althans op papier - van 'Duitse afkomst' zijn (uit ervaring weet de man te melden dat deze 'Duitse afkomst' in Polen gekocht kan worden - er wordt regelmatig voor geadverteerd in Poolse kranten en op internetpagina's) . Het verbaast hem temeer dat deze uitzendkrachten netto meer verdienen dan

zijn echtgenote. Blijkbaar zit de arbeidswetgeving in Nederland dusdanig in elkaar dat het voor een werkgever goedkoper is werknemers uit het buitenland aan te trekken. Hij vindt het prima dat er werknemers uit het buitenland, ongeacht welk land en ongeacht de 'afkomst' binnen de EU probleemloos kunnen werken, maar dan wel onder dezelfde voorwaarden, zodat er geen verkapte belasting- of andere voordelen voor de werkgever aan zitten om juist buitenlandse werknemers in dienst te nemen.

De voorstellen van de SP

Overheidscontrole op naleving van CAO's

Buitenlandse bedrijven die personeel detacheren in Nederland moeten zich binnenkort gaan houden aan algemeen verbindend verklaarde CAO's. Er ontstaat een betere mogelijkheid om oneerlijke concurrentie te voorkomen. Om CAO-naleving af te dwingen moet de buitenlandse arbeider nu echter zelf in actie komen. De kans dat hij dat doet is klein. Datzelfde geldt voor een buitenlandse werknemer die een tewerkstellingsvergunning heeft.

De SP stelt voor dat de arbeidsinspectie en andere inspectiediensten niet alleen controleren of een buitenlandse werknemer legaal en volgens de wettelijke regels aan het werk is, maar ook of hij krijgt waar hij volgens de CAO recht op heeft, en of de werkgever de CAO naleeft. Is dat niet het geval, dan dwingt de arbeidsinspectie naleving af en wordt bij onderbetaling een vordering ingesteld namens de werknemer. Het achterstallige loon, niet betaald overwerk, vakantiedagen, toeslagen en pensioenpremies die niet zijn toegekend worden gevorderd. Daarnaast krijgt de werkgever een forse boete. Als de kans om gepakt te worden door deze 'CAO-politie' hoog genoeg is, vervallen voor de werkgever de voordelen van het uitbuiten en wordt oneerlijke concurrentie voorkomen.

Fatsoenlijke huisvesting

Buitenlandse arbeiders verblijven gedurende hun werk in Nederland op campings, slapen op de werkplek of worden ondergebracht in pensions met slechte voorzieningen.

De SP stelt voor dat werkgevers die buitenlandse arbeiders in dienst hebben, zorg dragen voor fatsoenlijke huisvesting naar Nederlandse maatstaven.

Eis taalkennis ten bate van de veiligheid

Wanneer door taalproblemen op het werk ongevallen ontstaan, is de werkgever aansprakelijk voor de schade. Een buitenlandse werknemer liet een buis vallen die hij samen met een Nederlandse collega verplaatste. Doordat hij de Nederlandse taal niet beheerste, kon hij niet waarschuwen. De kantonrechter achtte de werkgever aansprakelijk. De rechter was van oordeel dat de werkgever had moeten zorgen dat collega's elkaar kunnen verstaan. De werkgever kan zich vrijwaren als hij een 'taalbeleid' voert, stelde de rechter.

De SP stelt voor om niet de werkgevers met deze taak op te zadelen, maar bij het verlenen van tewerkstellingsvergunningen of bij notificatie van buitenlandse bedrijven de eis te stellen dat de buitenlandse werknemer de Nederlandse taal voldoende machtig is.

Arbo-eisen ook voor ZZP-ers

Voor zelfstandigen zonder personeel (ZZP-ers) gelden maar enkele verplichtingen met betrekking tot arbeidsomstandigheden. Nu het onderscheid tussen een werknemer en zelfstandige steeds vager wordt, en ZZP-ers steeds meer werkzaamheden verrichten in bouw, industrie en andere sectoren met verhoogd risico, is het gerechtvaardigd dat ZZP-ers volledig gaan voldoen aan de Arbo-wet.

De SP stelt voor dat ZZP-ers in de bouw, industrie, tuinbouw, vervoer en soortgelijke sectoren gaan voldoen aan de Arbo-wet.

Aansprakelijkheidsgarantie ZZP-ers

Voor opdrachtgevers en particulieren is het vrijwel onmogelijk om schade en ondeugdelijk werk, door een ZZP-er veroorzaakt, te verhalen als deze niet daarvoor in Nederland is verzekerd.

De SP stelt voor dat ZZP-ers bij het aannemen van een opdracht aan de opdrachtgever een door een

verzekeraar gewaarmerkte verklaring overleggen waarin staat bij welke in Nederland gevestigde vertegenwoordiger van deze verzekeraar eventuele schade kan worden verhaald.

Keurmerk vakbekwaamheid voor ZZP-ers

Nederlandse ZZP-ers en kleine ondernemingen doen steeds meer moeite om ISO-certificaten en andere keurmerken te verwerven, die een garantie bieden voor vakbekwaamheid en correcte uitvoering van de opdracht.

De SP stelt voor om het verwerven van een keurmerk verplicht te stellen als 50% van de branchegenoten dat keurmerk heeft verworven. Indien het keurmerk niet wordt verworven mogen geen opdrachten worden aangenomen.

Meldpunt voor illegale arbeid

Veel illegale en legale buitenlanders hebben pas in de loop van hun verblijf in Nederland in de gaten dat zij volgens onze regels te weinig betaald krijgen of te veel uren maken. Uit vrees om het werk te verliezen melden zij dat niet bij inspecties en gaan ze niet naar de rechter of vakbond. Door die angst blijft uitbuiting in stand en aantrekkelijk voor de werkgever. Als na afloop van het contract het verschil op de werkgever (door de staat) verhaald kan worden, is het gebruiken van illegale arbeidskrachten niet aantrekkelijk meer. Zeker als ook de pakkans groter wordt.

De SP stelt voor dat de overheid een meldpunt instelt waar illegale arbeiders gedurende hun werk of direct na afloop van het werk kunnen melden dat ze zijn onderbetaald of de CAO op andere fronten niet is nageleefd. De arbeidsinspectie controleert en verhaalt in naam van de werknemer wat hij/zij is onthouden en verrekent dat met de werknemer. Andere inspecties verhalen achterstallige belastingen en sociale verzekeringspremies.

Vergunningplicht voor uitzendbureaus

In Nederland zijn 30 uitzendbureaus gevestigd die zich gespecialiseerd hebben in het uitzenden van Polen met een Duits paspoort. Een poging van deze bureaus om een eigen CAO voor buitenlanders te maken en een uitzondering te krijgen op de uitzend-CAO is terecht verboden. De uitzendbureaus en een paar duizend (!) bemiddelaars bieden deze Polen aan en steeds meer bedrijven vervangen Nederlandse uitzendkrachten door buitenlandse. Ook zenden ze uit naar België. Of ze nemen mensen uit de MOE-landen in dienst en bieden zich aan als onderaannemer. Volgens de Belgische arbeidsinspectie gaat dit gepaard met aanzienlijke sociale en fiscale fraude. Het opheffen van de Nederlandse vergunningplicht is een belangrijke oorzaak.

De SP stelt voor om de vergunningplicht voor uitzendbureau's weer in te voeren. Uitzendbureaus moeten een waarborgsom van 100.000 euro storten die vervalt als in strijd met de wet of CAO wordt gehandeld.

Voorlichting over rechten voor vertrek

Op een vakbondsbijeenkomst vroeg een Poolse arbeider die in de vleessector werkt: 'Wat is een vast contract?' De kennis over rechten en plichten ontbreekt bij de arbeiders uit de MOE-landen vrijwel volledig. Dat er recht is op loondoorbetaling bij ziekte, dat je niet zelf voor medische zorg hoeft te betalen, dat ontslag onder normale omstandigheden van de een op de andere dag niet mogelijk is, dat er recht is op vakantiedagen en pensioenopbouw, enzovoort.

De SP stelt voor dat ieder werknemer, ZZP-er of bedrijf dat zich meldt voor werk in ons land door het Centrum voor Werk en Inkomen, de Kamer van Koophandel, de Belastingdienst, en het Poolse uitzendbureau schriftelijk en uitvoerig op de hoogte wordt gesteld van rechten en plichten volgens de wet en CAO. Inclusief adressen en telefoonnummers waar ze met vragen en klachten terecht kunnen.

Tot Slot

De SP heet buitenlandse werknemers uit de EU welkom en wil ze beschermen tegen uitbuiting. Wij willen van Europa de ruimte om de uitwassen van het vrije verkeer van werknemers binnen Europa te bestrijden en voorkomen. De Nederlandse regering moet die ruimte opeisen. En als die ruimte niet wordt geboden die verdragen opzeggen die de uitwassen in stand houden.